

kwamen uit het gebied van de Grebbeberg de eerste vluchtelingen binnen. Hun verhalen waren verward. Generaal van Voorst tot Voorst kon er geen touw aan vastknopen.

In Doorn wist de commandant van het IIde legerkorps, generaal Harberts, aanvankelijk niet veel meer dan generaal van Voorst tot Voorst in Zeist – tot hem om 13 uur 12 door de commandant van de 4de divisie, kolonel van Loon, meegedeeld werd dat de rechtervleugel geweken was; moest het terrein dat verloren gegaan was, hernomen worden? 'Onmiddellijk', gelastte generaal Harberts.¹ Kolonel van Loon, van de witte vlaggen in de voorpostenstrook vernomen hebbend, had toen al opdracht gegeven om tot elke prijs te verhinderen dat de Duitsers tegelijk met de wijkende voorposten op de Grebbeberg zouden doordringen (desnoods moest men daartoe op de eigen troepen vuren); aan alle manschappen moest voorts meegedeeld worden, 'dat tot het uiterste moest worden standgehouden en dat hij die zijn opstelling verliet, zich aan de doodstraf blootstelde'² – doodstraf wegens desertie in oorlogstijd. Eind van de middag werd de kolonel naar Doorn ontboden; generaal Harberts die inmiddels in Zeist met generaal van Voorst tot Voorst gesproken had, eiste opnieuw dat de voorpostenstrook terstond heroverd zou worden, van geen uitstel wilde hij weten. Waar kon men de troepen vandaan halen om de tegenaanval uit te voeren? Het IIde legerkorps had op 10 mei een groot deel van zijn reserves naar Rotterdam zien vertrekken – één bataljon was over; het bevond zich in Rhenen. Dat bataljon kreeg 's avonds om negen uur opdracht om naar de Grebbeberg te gaan en in het duister, te middernacht, hoofdzakelijk via de straatweg naar Wageningen de voorpostenstrook binnen te stormen; daarbij mocht niet gevuurd worden; men mocht louter van sabels en bajonetten gebruik maken; tegelijk zou de kanonneerboot 'Freyr' ergens in de voorpostenstrook een aantal manschappen aan land zetten. 'Er bevinden zich', kreeg de commandant van het reservebataljon te horen, 'niet meer dan honderd man vijand voor u.'³ Wellicht had kolonel van Loon die geruststellende mededeling van generaal Harberts vernomen.

Men kwam met die tegenstoot al aanstonds in moeilijkheden. De 'Freyr' bezat geen kaarten of gegevens en kreeg ook geen troepen aan boord. Bovendien bleek in de loop van de avond dat de brug over de Grift tot springen gebracht was, ongeveer op het moment waarop kolonel van Loon gelast had dat het gros van het reservebataljon er drie uur later 'met de blanke wapenen' overheen moest stormen. In allerijl werd bij Rhenen een noodbrug vervaardigd die tijdig naar de Grift vervoerd zou worden.⁴

¹ A.v., p. 168. ² A.v., p. 208. ³ A.v., p. 209. ⁴ A.v., p. 208-09.